

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ
Херсонський факультет**

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ
ТА РЕФОРМУВАННЯ ПРАВООХОРОННИХ
ОРГАНІВ УКРАЇНИ**

**матеріали
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(31 жовтня 2019)**

**ХЕРСОН
2019**

УДК 34(477)(05)
ББК 67.9 (4 Укр)
П 68

Рекомендовано до друку Вченою радою
Одеського державного університету внутрішніх справ
(протокол № ...від2019р.)

Редакційна колегія:

Бараненко Р.В., кандидат технічних наук, доцент;
Беніцький А.С., кандидат юридичних наук, професор;
Великий В.М., кандидат педагогічних наук, доцент;
Корунчак Л.А., кандидат юридичних наук;
Моргунова Т.І., кандидат технічних наук, доцент;
Оржинська Е.І., кандидат юридичних наук;
Соловей О.М., кандидат юридичних наук;
Шкута О.О., доктор юридичних наук, доцент.

Матеріали викладено в авторській редакції з незначними
коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів,
цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники.

ISBN

П 68 **Пріоритетні напрямки розвитку та реформування
правоохоронних органів України** : матеріали Всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції (31 листопада 2019
року, м. Херсон) / за ред. :Р. В. Бараненко, А. С. Беніцького та
О. О. Шкути. – Херсон : «ВКФ ЛТД «Типографія Стар», 2019.–
294 с.

УДК 34(477)(05)

ISBN

© Херсонський факультет
Одеського державного університету
внутрішніх справ, 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1 ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

<i>Бездольний М. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ.....	11
<i>Бельський С. В., Олійник О. І.</i> ІНСТИТУТИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ.....	14
<i>Бондар В. В., Починок Ю. О.</i> ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В МІЖНАРОДНОМУ АСПЕКТІ.....	18
<i>Бурцева І. В., Новіков М. М.</i> ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ: ДОСВІД, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ЗАПОЗИЧЕННЯ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН.....	23
<i>Вайда Т. С.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ДОШОК ЯК ЕФЕКТИВНА ПЕДАГОГІЧНА УМОВА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ.....	29
<i>Вайда Т. С., Круглик М. І.</i> СУЧАСНІ ДИДАКТИЧНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ДОШОК ТА ВРАХУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ВИМОГ ДЛЯ ЇХ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО МВС УКРАЇНИ.....	35
<i>Великий В. М.</i> ФОРМУВАННЯ ДОВІРЧИХ ВІДНОСИН ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	42
<i>Довженко М. О., Великий В. М.</i> ЧИ МОЖНА НАРОДИТИСЯ ГЕНІЄМ У ПРАВОВІЙ СФЕРІ?.....	48

домашнього насилля. В Україні відбувся надзвичайно великий прогрес, усі чинники демонструють прагнення працювати над цією проблемою.

Література:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. №2229-VIII. Дата оновлення: 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 18.10.2019)
2. Злочин і кара: чому в Європі сімейне насильство під табу. УКРІНФОРМ. 2017 р. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2360665-zlocin-i-kara-comu-v-evropi-simejne-nasilstvo-pid-tabu.html>.
3. Про затвердження Порядку винесення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України термінового заборонного припису стосовно кривдника: Наказ МВС України від 01.08.2018 р. №654. Дата оновлення: 01.08.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-18> (дата звернення: 17.10.2018)
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. №8073-X. Дата оновлення: 19.10.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 16.10.2019)
5. 60% жертв мовчать. Де і хто в Україні найбільше скаржиться на домашнє насильство – інфографіка. ТСН новини України. 2017 р. URL: <https://tsn.ua/ukrayina/60-zhertv-movchat-de-i-hto-v-ukrayini-naybilshe-skarzhitsya-na-domashnye-nasilstvo-infografika-1242831.html>
6. Тетяна Ковальчук: МВС планує масштабувати проєкт «Поліна» по всій території України. Єдиний портал органів системи МВС України. 2018 р. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/13063_Tetyana_Kovalchuk_MVS_planu_masshtabuvati_proekt_Polina_po_vsiy_teritorii_Ukraini_FOTO.htm
7. Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства: Наказ МСП, МВС України від 13.03.2019 р. №369/180. Дата оновлення: 13.03.2019 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0333-19> (дата звернення 19.10.2019 р.)

8. Тетяна Ковальчук: Принцип нульової толерантності до домашнього насильства – індикатор розвинутого суспільства. Єдиний портал органів системи МВС України. 2018 р. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/17173_Tetyana_Kovalchuk_Princip_nulovoi_tolerantnosti_do_domashnego_nasilstva_indikator_rozvinenogo_suspilstva_FOTO.htm
9. Анастасія Москвичова. Як працює «Поліна» – поліція проти домашнього насильства. Радіо Свобода. 2019 р. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/28602166.html>

Протидія булінгу: досвід, перспективи та запозичення у зарубіжних країн

Бурцева Ірина Валеріївна
студентка, Херсонський факультет
ОДУВС

Новіков Микола Михайлович
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри професійних та
спеціальних дисциплін, Херсонський
факультет ОДУВС

Актуальність теми зумовлена збереженням молодого покоління кожної країни від можливого насильства, страждання, утискання, агресії та деградації в суспільстві, державі, планеті з метою панування світового порядку й безпеки, добра та справедливості на зазначених суспільних рівнях. Вважаємо проблему булінгу, тобто свідомо-агресивної поведінки дітей між собою, є недостатньо вивченою в Україні, порівняно з країнами європейської, американської демократії, як з теоретичних міркувань, так і з практичних позицій їхнього виховання.

Теоретичний аналіз протидії булінгу в іноземних країнах та впровадження їхнього досвіду в українське законодавство, суспільство, шкільне й молодіжне життя є корисним та реально-перспективним.

Природно, явище булінгу, як свідчить статистика є надзвичайно поширене в сучасній школі, але цю проблему з тих чи інших причин іноді замовчують, не афішують випадки знущань, їх не прийнято обговорювати «з боку моральної етики». Навпаки, ця проблема набуває більших обсягів, фактів та ступенів жорстокості. Загальновідомо, що Україна посідає четверте місце в світі за рівнем підліткової агресії, після Росії, Албанії та Білорусі. Згідно з дослідженням, проведеним UNICEF Ukraine у 2017 році, з цим явищем стикалися 67 % вітчизняних школярів. Причому 40 % з них нікому не розповідають про насильство, навіть батькам [1].

В контексті актуалізації теми, одним із пріоритетних завдань кожної демократичної держави у сфері охорони прав і свобод людини і громадянина, а також їхніх дітей, є захист життя та здоров'я, честі, гідності. Цьому служать міжнародні джерела: Статут ООН, «Загальна декларація прав людини», «Європейська конвенція захисту прав та основоположних свобод людини», Конвенція (пакт) «Про права дитини».

Отже, значною мірою протидії булінгу є національне законодавство кожної країни, наприклад, ст.3 Конституції України проголошує: «Захист життя і здоров'я людини, її честі та гідності, недоторканності і безпеки, як найвищої соціальної цінності». Втім, за ст.28 Основного Закону України: «Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню» [2]. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» є корисним регулятором з протидії такої шкідливої поведінки, який вносить доповнення в КУпАП, а саме, ст.173⁴ «Булінг (цькування) учасників освітнього процесу», що певним чином відповідає сучасним світовим стандартам.

Мета роботи полягає в теоретичному та прикладному з'ясуванні протидії булінгу через світовий та національний досвід провідних зарубіжних країн, з визначенням перспектив боротьби та профілактики досліджуваному правопорушенню у подальшому.

Основними завданнями роботи є аналіз досвіду з протидії булінгу; визначенням перспектив боротьби та профілактики можливих його негативних результатів; формулювання корисних висновків та пропозицій в контексті суб'єктно-об'єктних відносин.

Крім того, в роботі визначено основні риси булінгу, проаналізовано його механізми розвитку, описано його рольову структуру, висвітлено наслідки для всіх учасників цього явища. Наприклад, для жертв булінгу та його виконавців (булерів), а також спостерігачів, тобто потенційних очевидців, свідків тощо.

Провідні наукові дослідження з протидії булінгу в зарубіжних країнах деякими науковцями визнаються й різновидами катування, й насильства, які вчинюються неповнолітніми особами в освітянських закладах, студентами, як між собою, так і стосовно деяких викладачів. Іноді мобінують (булінгують тобто, чинять агресію та насильство між собою колеги по роботі, солдати строкової служби різних призивів). Природно, на теоретично-прикладному рівні корисне формулювання протидії цьому негативному явищу з обґрунтуванням відповідних пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення правового захисту будь - якої особи від булінгу в Україні та зарубіжних країнах.

Прогресивним вивченням булінгу з його правовою оцінкою займались наступні науковці-правники: О. Бандурка, І. Бердишев, І. Кон, Х. Лейманн, Д. Лейн, К. Лоренц, Д. Ольвеус, Е. Ролланда, П. Хайнеманн та ін., яким не байдужа світова та європейська безпека, життя та здоров'я людини, її честь, гідність перспективи захисту природних прав і свобод, що є позитивним.

Об'єктом дослідження є булінгові протиправні відносини, протидія яким предметно вдосконалює публічну безпеку та правовий порядок, сприяє належному захисту в Україні та інших зарубіжних країнах системи загальнолюдських цінностей.

Методикою дослідження, у даному випадку, є не тільки матеріалістичний та ідеалістичний розвиток суспільних відносин, але й єдність та боротьба учасників булінгу; протидія таким булінговим антигромадським відносинам, що природно залежить від кількісних та якісних характеристик правоохоронних структур з активною протидією агресії, насильству в суспільному середовищі.

Загальновідомо, що поняття «булінг» походить від англійського – задиратися, знущатися, змушувати погрозами підкорятися агресорові. Це, історично характеризує за англійським іменником – хулігана, забіяку, насильника. Осередком, у якому найбільш яскраво представлений булінг, є школа (див: фільм «Вам й не снилося») – місце, де більшість часу проводить середньостатистичний підліток. Отже, перші публікації на тему шкільного приниження з'явилися ще в 1905 р. Дослідженням проблеми булінгу займалися переважно зарубіжні науковці, серед яких варто відмітити скандинавських вчених (Д. Ольвеуса, Е. Ролланда, П. Хайнеманна).

Таким чином, за 114 років у зарубіжних країнах дедалі активніше досліджують прояви шкільного насильства та агресивного приниження честі та гідності підданих монархічних країн, а також аналогічного ставлення до юних громадян в республіканських школах протягом XIX та XX століть. В Україні, на наш погляд, як і в усьому СРСР, протягом радянських часів здійснювався одночасно булінг державно-ідеологічний (комуністичний), а від нього відділялися психічний, фізичний, інтелектуальний, класово-економічний, тощо. Якщо в усьому світі поширюється явище булінгу, то його різновидом наприкінці XX та початку XXI століття є кібербулінг.

За даними Центру інформації про права людини щорічно більше 60% дітей в Україні у віці від 11-17 років стикалися з проблемою булінгу в школі. Втім, 24% дітей з опитуваних цькували, а 48% навіть нікому не розповідали про ці випадки. Досить часто в реальному житті булінг знаходить свій вияв у вкрай жорсткій формі імпульсивності та агресії, наприклад, за масовим побиттям, катуванням, які до того ж знімаються на відео і навіть знаходяться у вільному доступі мережі Інтернет. Головними героями таких відеороликів є діти – булери у вікових межах 11-16 років [3].

Провідною державою, де проводиться ефективна боротьба з боулінгом, з мобінгом та кібербулінгом, – є США. На початку 90-х виявилось, що 40-80% дітей шкільного віку стали жертвами цього булінгу. Проблема виявилася настільки серйозною, що її вирішення вийшло за межі повноважень місцевої влади і перейшло

до повноважень влади штату. Відомо, що перший антибулінговий закон був прийнятий у штаті Джорджія. Поступово у всіх штатах США були прийняті схожі закони, а останнім штатом, який підтримав таку ініціативу став штат Монтана, у квітні 2015 року. Для того, щоб мати чітке уявлення про необхідність прийняття антибулінгового закону у США офіційно було проведено статистичне дослідження проявів булінгу протягом 2005–2013 років, результати якого можуть бути актуальними і для України, оскільки протягом 8 років зменшилася загальна кількість випадків прояву булінгу в США [4].

Згадані автори пишуть про суворе «дитяче» законодавство, що мають такі країни як Індія, Ірландія та Сінгапур, де тюремне покарання в них стає можливим вже з 7-ми років. У Великобританії, Швейцарії, США та Австралії до в'язниці саджають з 10 років (наприклад, у штаті Пенсильванія суд встановив довічне ув'язнення 11-річному засудженому, який застрелив вагітну жінку).

Однією з перших країн, де протидіяли булінгу почали говорити на національному та законодавчому рівнях стала Швеція. Окрім законів, що захищають жертв цькування, в країні впроваджено закріплену в законодавстві системну профілактичну роботу, яку здійснюють державні установи та некомерційні організації, на кшталт, «Friends». Доволі дієвим способом протидії цькуванню в Швеції став так званий «Метод Фарста», що полягає у створенні в школах спеціальних «антибулінгових» команд з учнів та вчителів, задачею яких є захист інших учнів з першого по дев'ятий клас. До подібних команд відбирають школярів з лідерськими якостями та призначають їм по кілька підшефних з молодших класів. Кожен «лідер» повинен хоча б раз за день підходити до ввірених йому учнів, дізнаватися, чи все гаразд та давати зрозуміти про готовність допомогти у вирішенні проблем зі цькуванням [3].

В Україні реально застосовують зміст ст.173⁴ КУпАП, яка встановлює адміністративну відповідальність за булінг, приховування випадків булінгу педагогічним, науково-педагогічним, науковими працівниками, керівником, або засновником закладу освіти. Така поведінка підпадає під санкції у вигляді штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до

сорока годин. Якщо правопорушення вчиняє підліток, який не досяг 16 років, ці штрафи платять його батьки [3].

Природно, у статті прописані й механізми протидії цькуванню, зокрема, покладання на засновника закладу освіти здійснення контролю за виконанням плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу.

Підсумовуючи з вище зазначеного, можемо порекомендувати зарубіжний та законодавчий досвід для нашої правової системи: для створення ефективного механізму протидії та запобігання булінгу доцільна профілактика у вигляді відеоспостереження, як за криміногенними місцями, територіями, а також за класами, аудиторіями, що зменшить прояви насильницької злочинності стосовно дітей. Ефективність заходів правового впливу на неповнолітніх забезпечується дотриманням розумного балансу каральних та виховних заходів. З огляду на це, удосконалення правового регулювання з питань правової відповідальності та покарання неповнолітніх лежить у площині поглиблення гуманізації, зменшення правової репресії щодо осіб, яким не виповнилося 18 років, активне їх переконання на захист собі подібних, шляхом позитивного стимулювання правозахисної поведінки.

Література:

1. Шкільне цькування – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com/search?source=hp&ei=qZi0XcfrG>
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141.-[Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254/96-80>
3. Сидорова А.С. Профілактика булінгу серед підлітків загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ipress.ua/articles/buling__nauposhyrenishyy_proyav_dyskr_yminatsii_dytny_159986.html
4. Український інститут дослідження екстремізму. Дослідження «Стоп шкільному тероризму! Профілактика та протидія булінгу.» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://naurok.com.ua/stattya-profilaktika-bulingu-sered-pidlitkiv-v-zakladah-zagalno-seredno-osviti-111217.html>

Використання сучасних мультимедійних дошок як ефективна педагогічна умова удосконалення освітнього процесу підготовки поліцейських

Вайда Тарас Степанович

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри спеціальної
фізичної та вогневої підготовки,
Херсонський факультет ОДУВС

Актуальність проблеми. Удосконалення професійної підготовки поліцейських постійно знаходиться в полі зору не тільки вчених, керівників практичних органів та підрозділів Національної поліції України, а й вимагається самим життям (необхідність кваліфікованого забезпечення правоохоронцями публічної безпеки громадян у відповідності з вимогами Закону України «Про Національну поліцію» [1]). На наш погляд, провідне місце в професійній підготовці поліцейських займають сучасні дидактичні засоби, серед котрих на особливу увагу заслуговують мультимедійні дошки.

Вирішенням проблеми застосування різноманітних форм сучасних дидактичних засобів навчання у своїх дослідженнях займалися такі вчені, як Л.В. Агаджанова (формування естетичного компоненту професійної підготовки з допомогою екранно-звукових засобів) [2], Н.В. Апатова (вплив інформаційних технологій на зміст і методи навчання) [3], О.В. Ващук (активізація пізнавальної діяльності у процесі самостійної роботи засобами нових інформаційних технологій)[4], В.І. Імбер (педагогічні умови застосування мультимедійних засобів навчання у підготовці вчителя) [5], О.М. Царенко (педагогічні основи формування умінь застосовувати ТЗН у навчально-виховному процесі) [6], О.А. Чайковська (формування знань засобами мультимедійних технологій навчання) [7], В. Лапінський, Н. Вовковінська (засоби навчання нового покоління як складова навчального середовища) [8, с. 5-16] та ін. Разом з тим, потребує конкретизація психолого-педагогічних умов використання таких сучасних дидактичних